

Záplava knih na knižních pultech (zvláště teď před Vánoci) je téměř paralyzující. Kterou vybrat dřív? Krom čtenářských deníčků našich dětských recenzentů nabízíme ještě pár redakčních tipů na to nejzajímavější, nejkrásnější nebo prostě jen nejzábavnější, čím se nakladatelé aktuálně dobývají do knihovniček vašich dětí.

PROČ BYDLÍME ZA MĚSTEM?

Peter Stamm, ilustrace Jutta Bauer,
překlad Marta Eich, Albatros

Útlý překladový titul původem z Německa zdobí vkusné ilustrace Jutty Bauer (a řada rodičů ví, že vkusné ilustrace kupodivu u dětských knih zdaleka nejsou samozřejmostí). Poetické vyprávění imaginativně přibližuje rodinu, která se stěhuje na nejpodivuhodnější místa. Bydlí ve městě (v domě s modrým světlem, kde tátnek četl čtvery noviny a maminka koupila tři židle), bydlí v autobuse, v lese, na střeše kostela, v tetiných houslích, v hotelu, v níkde i v domě se třemi telefony. Ale i na Měsíci, v kině, v dešti, v bílém stanu na sněhu, v moři, na strýčkově klobouku, sami a pod jiným mostem a ve snu. A nakonec za městem. Rodinu po každé stránce nějaká událost donutí přestěhovat se, a tak se přesouvá na další a další podivuhodná místa, která poznáváme prostřednictvím jejího vyprávění a také skrze korespondující ilustrace. Zvláštní a neobvyklá knížka, která posiluje rodinnou sounáležitost a vědomí slova domov. Doporučujeme dětem od pěti let pro společné domácí čtení s rodiči.

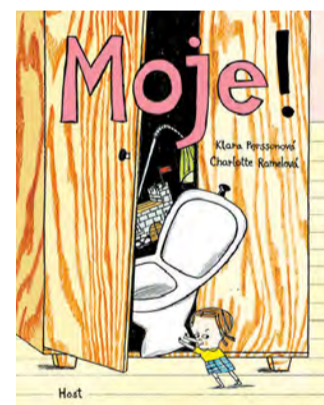
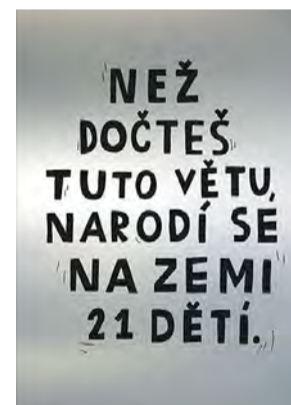
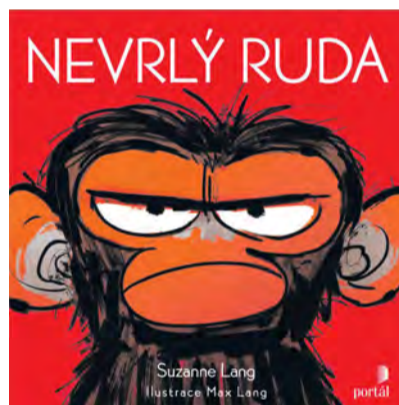
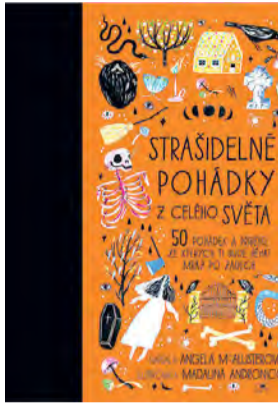
KRONIKA LESA: PŘÍPAD ZTRACENÝCH JEŽKŮ

Martin Máj, ilustrace Bianka Török, Host
Téměř slepý krtek jako detektiv? Paradoxní hrdina je ve středu humorného, v únosných mezích strašidelného a dospělácky napínavého vyprávění pro děti od šesti let. Čech Martin Máj napsal a slovensko-maďarská ilustrátorka Bianka Török nakreslila Kroniku lesa, novinku s podtitulem Případ ztracených ježků. Zvířecí detektivka sází na zábavnou hru s klišé detektivních příběhů, která převrací naruby zasazením do zvířecího světa, v němž slepý detektiv s pomocí svého hmatu, sluchu, čichu a talentu pátrá po ztracené ježčí rodině. Nechybějí policisté v podobě divočáků (s tlamami používanými jako celý předběžného zadržení a stanicí umístěnou ve vykotlaném pařezu). Na první čtení má Kronika lesa poměrně malá písmena, na společné předčítání i záchvaty smíchu pod peřinou je ale jako dělaná, pobaví zaručeně.

TEĎ / NEŽ DOČTEŠ TUTO VĚTU, NARODÍ SE NA ZEMI 21 DĚTÍ

David Böhm, Labyrint

„Odstartovali jsme tuto knížku. Čas běží!“ Hravý a zábavný závod s časem v nové knize respektovaného výtvarníka a autora knih Davida Böhma, autora encyklopedie A jako Antarktida. V této knížce jde o čas, pojatý z různých úhlů pohledu a různými způsoby. Jak stará je příroda, kolik v sobě máme hodin, jaká je rychlost světla, kolik let trvá léto na Uranu, a proč když se díváme v noci na hvězdy, koukáme vlastně do minulosti. Najdete tu odpovědi i na překvapivější otázky: jak dlouho trvá zmatek? Co se dá stihnout za jednu minutu? Co celý život vlastně děláme? A jak dlouho trvá teď? „Připravit... pozor. Teď! Vnímáš ten rozdíl? Právě ses ocitl v přítomnosti.“ Kniha s pomocí mnoha přehledných ilustrací i fotografií dětem jednoduše a poutavě vysvětluje základní pojmy spojené s časem,

13+1 tipů pro Ježíška na dětské čtení

Irena Hejdová
redaktorka

bát knihu otevřít. Nemusí, možná ho překvapí, že hned první pohádka v knížce je ta o Jeníčkovi a Mařence, i když jistou strasidelnost ani jí jistě nelze upřít. V některých pohádkách se to hemží rozzářenými očními důlky v lebkách, rybím plácem a lidožravými obry, jiné ale zas tak strašidelné nejsou. Nejruznější klasické pohádkové příběhy ozvláštňuje především exotika jejich původu a poetické ilustrace. Pohádky jsou členěny do jedenácti kapitol (V lesích, Po vodě, Začarovaná místa, Cizinci u dveří, Na statku a na poli, Dům duchů, Na hřbitově, Ve vlnách oceánu, Zmrzlé krajiny, V hradní síni a Na horské stezce) a pocházejí ze všech koutů světa od Česka až po Tibet. Bát se u nich asi nakonec moc nebudete, ale mohou být sympatickou alternativou ke klasickým českým pohádkám pro děti do šesti let, kterým rodiče ještě čtou před spaním.

MOJE!

Klara Persson, překlad Pavla Nejedlá, ilustrace Charlotte Ramel, Host
„Dneska přijde na návštěvu Tobík. Můžete si spolu hrát.“ „Ale veverka mu nepůjčím, ta je jenom moje!“ Berta má jasno, jako spousta dětí jejího věku. Tohle je moje, tohle je moje a tohle taky. V útlé knize Klary Persson určené pro děti od tří let s malým množstvím textu a působnými celostránkovými ilustracemi Charlotte Ramel budou všichni malí lakomci konfrontováni se svým zlovykem. Třeba poté, co uvidí Bertu schovávající před Tobíkem do skříně vše od hraček až po ledničku a maminku, zjistí, že by občas stálo za to se o své věci podělit. Rodič by možná v závěru očekával nějaké poučení, dětem ho ale jistě netřeba.

NEVRLÝ RUDA

Suzanne Lang, překlad Ondřej Fafejta, Portál
Šimpanz Ruda sice není „lakomec“ jako Berta z předchozí knížky, zato je pěkně nevrlý. Naštěstí potká spoustu kamarádů s dobrými radami. Gorilák Norman, marabu, lemur, had, zebry, pávi a mnoho dalších zvířátek přispěchají se spoustou návrhů, jak nebýt nevrlý. A Ruda pochopí, že někdy prostě člověk potřebuje mít blbou náladu. A že to třeba přejde. Pro děti od čtyř do sedmi let a pro dospělé v libovolném věku, kteří jsou někdy nevrlí.

PÍSEČNÍCI A PRUBUZENÍ KRÁLE

Václav Dvořák, ilustrace Jakub Cenkl, vydal Václav Dvořák
Od vydání prvních Písečníků (Písečníci a bludný asteroid) uplynulo pět let a teď se hrdinové na palubě lodi Poutník budí z hibernace po dlouhých sedmadvaceti letech. Tomáš Nebula a jeho přátelé doputovali do soustavy Ró a vydávají se znovu zjistit pravdu o své minulosti, současnosti i o sobě samých... Asi u nás není jiný autor na poli literatury pro mládež, který by tak suverénně budoval vlastní svět jako Václav Dvořák. Své knihy vydává vlastním nákladem, sbírá za ně ocenění a sebevědomě je propaguje na svých internetových stránkách. Parta vesmírných poutníků jde trochu ve stopách Harryho Pottera: také bojuje se silami temnoty a Tomáš Nebula má svou Hermionu (Alice) i trochu praštěného Rona (Olle). Má i své milované i nenáviděné učitele, jen jej neučí v Bradavicích, ale na palubě vesmírné lodi Poutník. Při čtení nové knihy se čtenář bez znalosti prvního dílu obejde (i když by byla škoda se o čtenářský zážitek z něj připravit). Svět Písečníků je navíc poměrně komplikovaný, plný lidí a planet. Je těžké se do něj

vpravit zpět, pokud už od vašeho přečtení první knihy utekla nějaká doba nebo jste ji ani nečetli. Za pokus to ale rozhodně stojí, kniha zaujme čtenáře od deseti let i jejich rodiče.

POKROK NEZASTAVÍŠ, ČEČE!

Milada Rezková, ilustrace Jan Šrámek a Veronika Vlková, Paseka
Kniha To je metro, čéče před čtyřmi lety představovala malým čtenářům pražské metro. Její hrdinové Karel Kroupa nejmladší a jeho svérázný dědeček se teď vracejí v příběhu, v jehož centru stojí postřach řady dnešních rodičů – mobilní telefon v rukou jejich dětí. Dvojice hrdinů se tak vydává po stopách starých i moderních technologií. V okouzující grafické i typografické úpravě a s parádními ilustracemi tu na čtenáře čeká několik výprav za dobrodružstvími technologického pokroku, ale i na bleší trhy na pražském Žižkově, do zemědělského muzea i do České národní banky. Po Praze se přesouvají opět metrem a lehký pragocentrismus je asi jedinou malou vadou na kráse téhle knížky. Všem leckdy až příliš zvidavým malým technologickým nadšencům od osmi let s ústy plnými neodbytných otázek ale tato knížka nabídne spoustu odpovědí. Navíc se mezitím dozvíte i to, jak se předpovídá počasí, jak si zabezpečit počítač i jak vyčistit ucpaný odpad. A také jak se prvotřídně nudit, ale to s touto knížkou asi nepůjde.

LIGHTFALL: POSLEDNÍ PAPERSEK SVĚTLA

Tim Probert, překlad Lukáš Novák, Albatros
„Je lepší kráčet s přítelem tmou než jít za světla sám.“ Poetický citát uvozuje neméně poetické vyprávění pro děti od osmi let, které připomene třeba komiksovou Hildu či japonskou komiksovou tradici. Fantasy komiks skrývá příběh prostořeké a nebojácné Beatrice, která žije v lesích říše Irpa se svým dědečkem, vepřím čarodějem Alfiridem. Tedy dokud se dědeček neztratí a Bea se jej nevydá hledat s novým kamarádem Cadem a svým kocourem Nimem. Čekejte milý humor, zábavné a dobrodružné putování, na kterém potkáte dřimlíky (ožírají ze stromů rdousivý mech), bodavou betonušku, zabijácké kraby a spoustu dalších podivuhodných stvoření. Podtitul „kniha první“ napovídá, že toto komiksově dobrodružství bude pokračovat.

NA CO NEMŮŽEŠ SÁHNOUT

Martin Vopěnka, ilustrace Jakub Cenkl, Pikola
Ilustrovaná encyklopedie abstraktních pojmů pro děti od šesti let. Co je smůla, molekula, bitcoin nebo kapitalismus? Kdo je smutný, co je špatné a jak se pozná fanatik? Neobvyklý koncept knihy sází na srozumitelné vysvětlení různorodých pojmů, které dětským čtenářům mohou někdy znít nesrozumitelné. Asi bude lepší si o nich číst i s rodiči, což opět může přinést podnětně strávené společné chvíle.

JAK SE DĚLÁ DESIGN

Jiří Pelcl, Silvie Šeborová, Jiří Franta, Moravská galerie
Výpravná formátem i obsahem je nová publikace věnovaná porozumění designu. Nečekejte žádné nudné uměnovědné řeči, hravá forma zahrnuje okouzující ilustrace Jiřího Franty (tu na obálce má ale na svědomí David Böhm) a čtivý příběh, v němž strýc své neteři a synovci vysvětluje ta a historii designu přístupnou formou. Čtenáři od přibližně osmi let se tu dozvědí třeba o materiálech využívaných v de-

signu a příběhy výrobků z nich vám představí tvůrci v komiksových pasážích. Takto má vypadat popularizační kniha pro děti! Kniha je volným pokračováním předchozí publikace Moravské galerie Jak se dělá galerie. Představena byla na Designbloku, k zakoupení je v galerijním obchodě Národní galerie ve Veletržním paláci, v galerijních obchodech Moravské galerie nebo na e-shopu.

NEJHORŠÍ MAZLIČCI NA SVĚTĚ

David Walliams, ilustrace Adam Stower, překlad Veronika Volhejnová, Argo
Autorovi bestsellerů Davidu Walliamsovi vyšla – příhodně před Vánoci – nová kniha. Čekejte jako obvykle zběsilé grafické zpracování, divoké ilustrace Adama Stowera a především drzý a poněkud vyštinutý humor. Po třech dílech nejhorších dětí, nejhorších rodičů a nejhorších učitelů na světě tu máme Nejhorší mazlíčky na světě, tedy příběhy deseti domácích stvoření od rybky, křečků, andulky a želvy přes psa, kočku a králíka až po poníka, medvěda a hada. Takové knihy děti od přibližně šesti let milují. Vycházejí vstříc jejich zálibě v „nechutnosti“ a černém humoru. Grafická úprava přes svou zběsilost udržuje jejich roztěkanou pozornost. S Walliamsem prostě vedle nešlápnete.

PRÁZDNINY ZA VŠECHNY PRACHY

Marianne Kaurin, překlad Daniela S. Zounková, Host
Děti od deseti let je poměrně těžké knihou zaujmout, teď se o to pokoušejí Prázdniny za všechny prachy. Vycházejí z fascinace světem sociálních sítí a vlastní dokonalou sebe prezentací. Jedenáctiletá Ina je outsider, má nezaměstnanou matku a hluboko do kapsy. Z kruhu vrstevníků ji to vyčleňuje, a přitom Ina tak moc touží být jako oni. Mít normální mámu a dovolenou u moře jako všichni ze třídy. A tak si jí vymyslí. Ze šlamastyky jí pomůže další outsider, kluk Vilmer, a zažijí spolu ony titulní prázdniny za všechny prachy. Citlivě napsaná kniha původem z Norska chytře zpracovává spoustu témat ze světa dnešních teenagerů. Přeložena byla už do sedmnácti jazyků a jako chytrou protiváhu laciných dívčích románků ji nelze nedoporučit.

JE VŠECHNO DOBRÝ?

Marie Kieslowski, Parlay Shop
Ze světa dětských knih a her, plenek, příkrmů i pubertálních výkřiků někdy stojí za to uhnout. Matky o tom vědí své a právě je by mohla potěšit téměř vlastním nákladem vydaná kniha hudebnice Marie Kieslowski a jejích přátel. Marie Kieslowski v knížce Je všechno dobrý? zpovídá sedm svých kolegyně, matek zpěvaček. Klára Vytisková, Nikola Mucha, Marie Puttnerová, Olga Konigová, Bára Ungerová, Markéta Foulkalová a Lenka Dusilová tu otevřeně mluví o svém mateřství i o tom, jak se jim (ne)daří jej kloubit s hudební kariérou. Kniha obsahuje texty z posledního stejnojmenného alba Marie Kieslowski, odkazy k jejich poslechu a fotografie Terezy Kunderové. Netradiční booklet alba je ale především silným čtením o ženách, které chtějí být matkami i hudebnicemi zároveň, což v jistých momentech jejich životů nebylo úplně jednoduché. Ze všech rozhovorů ale nakonec číší víra, že to lze, což může dát naději i mnoha dalším ženám, které možná nebudují zrovna hudební kariéru, ale kloubit práci s mateřstvím je pro ně stejně náročné. Snad jim k tomu pomohou i naše knižní tipy. A tatínkům taky. ■

představí „časovou osu času“ a hravě pracuje s různorodými výtvarnými technikami i formáty: proč do knihy nezařadit třeba reklamu na fiktivní nejpřesnější hodinky ve vesmíru? A děti od přibližně osmi let tu najdou také odpověď na klíčovou a proklatě aktuální otázku: jak je možné, že děti čekají na Vánoce déle než dospělí?

STRAŠIDELNÉ POHÁDKY Z CELÉHO SVĚTA

Angela McAllister, ilustrace Madalina Andronico, překlad Michaela Škultéty, Slovart

„Padesát pohádek a příběhů, ze kterých ti bude běhat mráz po zádech,“ zní podtitul této knihy. Obálku zdobí obrázky rakviček, kostí, koster, mūr, hadů a dalších strašidelných propriet, takže se čtenář možná bude